

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение русской и зарубежной филологии

УТВЕРЖДАЮ

Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.

" " 20__ г.

Программа дисциплины
Деловой татарский язык ФТД.Б.4

Направление подготовки: 050100.62 - Педагогическое образование

Профиль подготовки: Иностранный язык

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: заочное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Болгарова Р.М.

Рецензент(ы):

Набиуллина Г.А.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Замалетдинов Р. Р.

Протокол заседания кафедры № ____ от "____" 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации
(отделение русской и зарубежной филологии):

Протокол заседания УМК № ____ от "____" 201__ г

Регистрационный №

Казань
2016

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. Болгарова Р.М. кафедра общего и тюркского языкоznания отделение татарской филологии и культуры им.Г.Тукая , Ramziya.Bolgarova@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

- 1) освоить лингвистические знания о фонетических, орфоэпических, орографических, лексико-грамматических, синтаксических нормах татарского литературного языка и речевого этикета;
- 2) обогатить словарный запас и расширить круг используемых грамматических средств, необходимых для овладения устной и письменной речью на татарском языке, предусмотренных программой;
- 3) формировать умения общаться на татарском языке в объеме программного материала;
- 4) извлекать и преобразовывать необходимую информацию по видам речевой деятельности; опыта творческой деятельности, проектно-исследовательской работы в русле выбранной специальности;
- 5) развить и совершенствовать речевую и мыслительную деятельность, речевые способности студентов; умения и навыки, обеспечивающие владение татарским языком в разных сферах и ситуациях общения; готовность и способность к речевому взаимодействию и взаимопониманию; мотивации к речевому самосовершенствованию;
- 6) воспитывать толерантную языковую личность, сознательное отношение к языку как средству общения;
- 7) дать понять важность изучения татарского языка и потребности пользоваться им как средством обучения, познания, самореализации и социальной адаптации в обществе.
- 8) применить полученные знания и умения в собственной речевой практике.
- 9) В задачи курса входит - определить коммуникативные и познавательные потребности студентов; познакомить студентов с обычаями, материальной и духовной культурой татарского народа.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " ФТД.Б.4 Факультативы" основной образовательной программы 050100.62 Педагогическое образование и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 3 курсе, 5 семестр.

2. Место дисциплины в структуре ООП бакалавриата

Федеральный государственный образовательный стандарт по направлению подготовки " 050100.62 - Педагогическое образование" (бакалавриат) предусматривает изучение дисциплины "Базовый татарский язык" в составе факультативного цикла дисциплин (Ф1) в 1 семестре 1 курса. Она направлена на практическое владение основными лингвистическими нормами татарского литературного языка. Дисциплина занимает важное место в системе курсов, ориентированных на практическое усвоение языков. Для освоения данной дисциплины необходимы знания, полученные обучающимися в средней образовательной школе, в частности, они должны иметь общее представление о татарском языке и его отличиях от русского языка, особенностях функционирования татарского языка как государственного языка Республики Татарстан. Большое значение приобретают и знания, полученные в процессе одновременного с изучением данной дисциплины курсов русского языка и культуры речи, иностранных языков.

Курс "Базовый татарский язык" предусматривает формирование у студентов общеучебных умений и навыков, универсальных способов деятельности и ключевых компетенций в следующих направлениях: использование учебных умений, связанных со способами организации учебной деятельности, доступных студентам и способствующих самостоятельному изучению татарского языка и культуры изучаемого языка; а также развитие специальных учебных умений, таких, как нахождение ключевых слов при работе с текстом, их семантизации на основе языковой догадки, выборочное использование перевода; умение пользоваться двуязычными словарями; участвовать в проектной деятельности межпредметного характера.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ок-10	- понимание основного содержания общественно-политических, публицистических, прагматических, справочно-информационных, рекламных текстов, детальное понимание писем личного характера, практическое использование извлечений информации свидетельствуют о сформированности обязательного уровня данной компетенции.
ок-6	- способен логически верно сформулировать устную и письменную речь (ОК-6);
опк-5	- владеет одним из иностранных языков на уровне профессионального общения

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- основные лингвистические (орфоэпические, орфографические, лексические, грамматические, пунктуационные) нормы татарского языка;
- значения изученных лексических единиц (слов, словосочетаний), связанных с тематикой обучения татарскому языку в вузе;
- особенности структуры простых и сложных предложений;
- общие и специфические элементы татарского и русского языков в объеме ситуаций общения, предусмотренных настоящей программой;
- особенности образа жизни, быта, культуры, истории татарского народа; роль в его развитии деятелей науки, культуры, искусства и литературы; его место в общероссийском, мировом социокультурном пространстве.

2. должен уметь:

Уметь по видам речевой деятельности:

Говорение

- начать, вести (поддерживать) и заканчивать диалог в стандартных ситуациях общения, опираясь на бытовую тематику и усвоенный лексико-грамматический материал;
- рассказать о себе, своих планах, своей семье, друзьях и товарищах;
- расспрашивать собеседника и отвечать на его вопросы, обратиться с просьбой, отвечать на предложение собеседника согласием или отказом;

- передавать основное содержание, основную мысль прочитанного (услышанного), выражать свое отношение к нему;
- обмениваться устной информацией в ситуациях повседневного и делового общения;
- понимать высказывания в рамках изученной тематики, предъявляемой на слух;
- создавать устные монологические и диалогические высказывания различных типов в учебно-научной, социокультурной и деловой сфере общения.

Аудирование

- понимать общий смысл высказывания в различных ситуациях общения в объеме программного материала;
- понимать монологическое (диалогическое) высказывание в рамках пройденной тематики;

Чтение

- использовать различные виды чтения (учебного и информационно-познавательного);
- ориентироваться в содержании иноязычного текста.

Письменная речь

- создавать письменные монологические высказывания различных типов в учебно-научной сфере общения;
- обмениваться письменной информацией в ситуациях повседневного общения.

3. должен владеть:

- культурой мышления, способностью к обобщению, анализу, восприятию информации, постановки цели и выбору путей её достижения;
- основами речевой профессиональной культуры;
- методами и приемами работы с научными текстами в области теории, истории литературы и культуры;

Уметь по видам речевой деятельности:

Говорение

- начать, вести (поддерживать) и заканчивать диалог в стандартных ситуациях общения, опираясь на бытовую тематику и усвоенный лексико-грамматический материал;
- рассказать о себе, своих планах, своей семье, друзьях и товарищах;
- расспрашивать собеседника и отвечать на его вопросы, обратиться с просьбой, отвечать на предложение собеседника согласием или отказом;
- передавать основное содержание, основную мысль прочитанного (услышанного), выражать свое отношение к нему;
- обмениваться устной информацией в ситуациях повседневного и делового общения;
- понимать высказывания в рамках изученной тематики, предъявляемой на слух;
- создавать устные монологические и диалогические высказывания различных типов в учебно-научной, социокультурной и деловой сфере общения.

Аудирование

- понимать общий смысл высказывания в различных ситуациях общения в объеме программного материала;
- понимать монологическое (диалогическое) высказывание в рамках пройденной тематики;

Чтение

- использовать различные виды чтения (учебного и информационно-познавательного);
- ориентироваться в содержании иноязычного текста.

Письменная речь

- создавать письменные монологические высказывания различных типов в учебно-научной сфере общения;

- обмениваться письменной информацией в ситуациях повседневного общения.

Владеть:

- способностью и готовностью к практическому применению полученных знаний при решении профессиональных задач;

- устной и письменной коммуникацией.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 5 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Роль и место татарского языка в полилингвальном и поликультурном обществе.	5	1	0	2	0	письменное домашнее задание
2.	Тема 2. Я и моя семья. Семейные традиции.	5	2-4	0	2	0	презентация
3.	Тема 3. Устное народное творчество татарского народа.	5	5-8	0	2	0	устный опрос устный опрос
4.	Тема 4. Казань тысячелетняя.	5	9-12	0	2	0	презентация презентация
5.	Тема 5. Человек. Здоровый образ жизни.	5	13-16	0	2	0	письменное домашнее задание письменное домашнее задание
6.	Тема 6. Итоговый контрольный тест	5	17	0	0	0	тестирование
7.	Тема 7. Зачет	5	0	0	0	0	
.	Тема . Итоговая форма контроля	5		0	0	0	зачет

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
	Итого			0	10	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Роль и место татарского языка в полилингвальном и поликультурном обществе. практическое занятие (2 часа(ов)):

Роль и место татарского языка в полилингвальном и поликультурном обществе. Законы "О языках народов Российской Федерации", "О языках народов Республики Татарстан", Государственная программа Республики Татарстан по реализации закона "О языках народов Республики Татарстан" и последующие нормативно-правовые акты. Для татарской группы: История татарской письменности. Татарский алфавит.

Тема 2. Я и моя семья. Семейные традиции.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Я и моя семья. Семейные традиции. Личный бюджет и бюджет семьи. Дни рождения. Домашние заботы. Основные фонетические особенности татарского языка (сингармонизм и его виды: небная и губная гармонии); типические варианты ассимиляции согласных; озвончение глухих согласных в интервокальной позиции; элизия). Произношение специфических фонем татарского языка. Постановка словесного ударения в татарском языке (постановка ударения на глаголы, имена прилагательные, наречия, местоимения в отдельных грамматических формах). Отсутствие категории рода в татарском языке и ее обозначение отдельными лексическими единицами. Категория падежа, числа, принадлежности у имен существительных. Разряды имен числительных, не принятие аффикса множественного числа имен существительных рядом с количественными числительными. Постпозитивное положение послелогов и послеложных слов в татарском языке. Спряжение глаголов изъявительного наклонения. Для татарской группы: Образование и структура экономических терминов в татарском языке

Тема 3. Устное народное творчество татарского народа.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Устное народное творчество татарского народа. Национальная одежда и обувь. Произношение специфических фонем татарского языка; умение произносить правильной интонацией простых и сложных, повествовательных, вопросительных, повелительных и побудительных предложений; правильная постановка ударения в глаголах повелительного наклонения; интонация вежливой просьбы, ответа на нее и благодарности. Имена прилагательные, способы их образования, категории сравнения. Несогласованность имен прилагательных и имен числительных с именами существительными в числе и в падеже (в отличие от русского языка). Изменения по падежам личных и указательных местоимений. Причастия прошедшего, настоящего и будущего времен. Аналитические и синтетические формы сложноподчиненных предложений. Умение строить речь с учетом того, что в татарском языке синтетические придаточные предложения всегда предшествуют главному. Для татарской группы: Татарское устное народное творчество: афористические жанры.

Тема 4. Казань тысячелетняя.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Казань тысячелетняя. Проблемы урбанизации. Городской транспорт.

Культурно-просветительские учреждения, гостиницы. На вокзале. В аэропорту. В супермаркете. В ресторане. Основные типы слогов в татарском языке. Разделение на синтагмы татарской речи. Логическое ударение в предложении. Ударения в сложных, составных и парных словах. Смысловые особенности временных форм изъявительного наклонения глагола. Отсутствие категории вида в татарском языке и ее обозначение различными формами. Имена существительные с количественными числительными. Связи слов в предложении. Средства подчинительной и сочинительной связи. Для тат. группы: Русские заимствования в татарском языке. Общетюркские слова в русском языке.

Тема 5. Человек. Здоровый образ жизни.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Человек. Органы человека. Здоровье и его охрана. Здоровый образ жизни. Эмоции и чувства. Спорт. Употребление некоторых имен существительных в единственном числе в значении множественного числа (чәч, керфек, үпкә). Условное наклонение глагола. Залоги глаголов. Вопросительные местоимения. Предикативные слова с глаголами в инфинитивной форме (барырга тиеш, мөмкин, ярый). Расположение ремы ? новости сообщения ? перед сказуемым. Умение выразить одну и ту же мысль разными синтаксическими моделями. Употребление междометий, сравнивая их с русскими эквивалентами. Практическое усвоение лексических и фразеологических единиц по ситуациям общения. Употребление в речи заимствованных слов. Способы словообразования в татарском языке (продуктивные аффиксы образования имен существительных, имен прилагательных и глаголов; сложные, составные, парные слова, аббревиатура). Антонимы, синонимы, омонимы и уместное употребление их в речи. Умение пользоваться словарями. Для тат. группы: Татарские имена: этимология, структура, семантика. 13-16 Практ. зан. 8 Устный опрос. Письменное задание с целью проверки умений и навыков практического употребления в речи изученных форм. Лексический минимум: кеше, кеше әгъзалары, гәүдә, баш, мәңгай, күз, керфек, колак, борын, авыз, теш, бит (йөз), йөрәк, ашказаны, бавыр, бөер, үпкә, мүен, кул, бармак, тез башы, аяк, арка, үкчә; хастаханә, шифаханә, даруханә, табиб, шәффкат туташи, сәламәтлек, яхши (начар) хис ит-, күңел болган-, баш (колак, тамак) авырт-, кан басымы, үпкә шеш-, йөткөр-, ютәллә-, тирлә-, диагноз куй-, авыру, температураны үлчә-, анализлар тапшыр-, терел-, аш алдыннан, аштан сон, дару, төнәтмә; спорт төре, спортчы, ярыш, хәкемдар, милли көрәш, көрәшче, жиңүче, Олимпия уеннары, урын, алтын (көмеш, бронза) медаль, шәғылълән-, яула-, чанги шу-, тимераякта шу-; хис, кичереш, эмоция, эмоцияле, кәеф, кәефле, кәефсез, мәхәббәт, нәфрәт, ярат-, күрә алма-, шатлан-, сөен-, куан-, кайгыр-, соклан-, елмай-, көл-, дулкын-лан-, кауша-, усаллан-, үпкәлә-, икелән-, борчыл-, көnlәш-, жәллә-, қызган-, сабыр ит-, ай-яй, аң, аң-ваң ит-, ваң-ваң, ың, эң, уф, я (йә, йәгез), Я, узыгыз!

Тема 6. Итоговый контрольный тест

Тема 7. Зачет

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Роль и место татарского языка в полилингвальном и поликультурном обществе.	5	1	подготовка домашнего задания	12	домашнее задание
2.	Тема 2. Я и моя семья. Семейные традиции.	5	2-4	подготовка к презентации	12	презентация
3.	Тема 3. Устное народное творчество татарского народа.	5	5-8	подготовка к устному опросу	12	устный опрос

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
4.	Тема 4. Казань тысячелетняя.	5	9-12	подготовка к презентации	12	презентация
5.	Тема 5. Человек. Здоровый образ жизни.	5	13-16	подготовка домашнего задания	10	домашнее задание
	Итого				58	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса "Базовый татарский язык" предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий, а также настоятельно требует рационального их сочетания. Традиционные образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ, как практическое занятие, коллоквиум, семинар.

В курсе могут быть реализованы новые информационные технологии, в частности, аудио и видеоматериалы. В ходе освоения дисциплины при проведении практических занятий используются следующие образовательные технологии: практические занятия с использованием активных и интерактивных форм проведения занятий (компьютерные презентации, оформление или макетирование газеты, журнала, творческой тетради для учащихся, составление плана экскурсии, плана экспозиции музея и т.д.), разбор конкретных коммуникативных ситуаций с точки зрения лингвокультурной специфики, ролевые игры и т.д.

Удельный вес занятий, проводимых в интерактивных формах - 20 %:

- По теме - "Фонетическая сторона речи" - "Мозговой штурм" - свободная форма дискуссий с оперативным опросом.
- По теме - "Грамматическая сторона речи" - ролевая игра с разделением студенческой группы на 3 команды.
- По теме - "О себе. Знакомство" - презентация текста о себе с участием всех студентов.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Роль и место татарского языка в полилингвальном и поликультурном обществе.

домашнее задание , примерные вопросы:

Законы "О языках народов Российской Федерации", "О языках народов Республики Татарстан", Государственная программа Республики Татарстан по реализации закона "О языках народов Республики Татарстан" и последующие нормативно-правовые акты.

Тема 2. Я и моя семья. Семейные традиции.

презентация , примерные вопросы:

Темы для презентаций: Моя семья Семейные праздники

Тема 3. Устное народное творчество татарского народа.

устный опрос , примерные вопросы:

Сказки, пословицы и поговорки.

Тема 4. Казань тысячелетняя.

презентация , примерные вопросы:

Темы для презентаций: Мой город. Казань спортивная. Казань - культурная столица и др.

Тема 5. Человек. Здоровый образ жизни.

домашнее задание , примерные вопросы:

Составление монологов и диалогов

Тема 6. Итоговый контрольный тест

Тема 7. Зачет

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к зачету:

Вопросы для зачета

1. "Россия Федерациясе халыклары телләре турында" Россия Федерациясе Законы, "Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында" Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча 2004-2013 нче елларга исәпләнгән Татарстан Республикасы дәүләт программы турында жыйнак монологлар төзегез.

2. Дустығызын яна уку елы белән котлагыз.

3. Үзегез турында сөйләгез.

4. Фоторәсем буенча гайләгез һәм туганнарыгыз турында сөйләгез.

5. Булачак һөнәргез турында сөйләгез.

6. Иптәшегезнең тышкы кыяфәтен тасвирлагыз.

7. Сәламәт тормыш алып бару юллары турында сөйләгез.

8. Татарстан Республикасының икътисад һәм сәнәгать министрлыгы турында сөйләгез.

9. Казан шәһәренең сәнгате һәм мәдәнияте турында сөйләгез.

10. Телләр өйрәнү турында сөйләгез.

11. Татарстанның башкаласы - Казан, аның үткәне һәм бүгенгесе турында сөйләгез.

12. Татарстанның мәдәнияте турында сөйләгез.

13. Казан университетының үткәне һәм бүгенгесе турында сөйләгез.

Грамматические задания

1. Күплек сандагы исемнәр белән жәмләләр языгыз.

2. Төрле килешләрдәге исемнәр белән жәмләләр языгыз.

3. Төрле алмашлыklar белән жәмләләр языгыз.

4. Төрле килешләрдәге тартымлы исемнәр белән жәмләләр языгыз.

5. Төрле дәрәҗәләрдәге сыйфатлар белән жәмләләр языгыз.

6. Хәзерге заман хикәя фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

7. Үткән заман хикәя фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

8. Киләчәк заман хикәя фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

9. Боерык һәм теләк фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

10. Шарт фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

11. Сыйфат фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

12. Хәл фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

13. Инфинитив һәм исем фигыльләр белән жәмләләр языгыз.

14. Саннар белән жәмләләр языгыз.

15. Төрле килешләрне таләп итүче бәйлекләр белән жәмләләр языгыз.

Тексты для перевода

1. Языки народов Российской Федерации - национальное достояние Российского государства. Они находятся под защитой государства.

Государство на всей территории Российской Федерации способствует развитию национальных, языков, двуязычия и многоязычия.

Настоящий закон направлен на создание условий для сохранения и равноправного самобытного развития языков народов России и призван стать основой для формирования системы правового регулирования деятельности юридических и физических лиц, разработки нормативно-правовых актов в целях реализации положений настоящего закона.

Закон РФ "О языках народов Российской Федерации"

2. Галимнәр сәламәтлекнең нигезе - туклануда, дигән нәтиҗәгә килгәннәр. Башлыча жыләк-жимеш, яшелчә һәм қыяклы үсемлекләр белән тукланырга кирәк. Аннары шпинат, салат, шалкан, кишер, кәбестә, борчак, кабак, фасоль күбрәк ашарга кирәк. Кайберләрен чи килеш, кайберләрен киптереп яисә томалап пешереп ашыйлар.

3. Спорт сөючеләр өчен ин үңай чак җитте. Мамыкта йомшак кар өстеннән чаңғы шуу яки көзгедәй ялтырап яткан бозда тимераякта йөрү, саф һавада төрле уеннар оештыру таудан чана шуу нинди рәхәт, нинди қүңелле! Бу вакытта гәүдә жиңеләеп китә, сұышлар кинәя, дәрестә арыган баш ял итә. Алай гына да түгел, қышкы спорт спорту сәламәт һәм көчле булып үсәргә, житеzelек, түзәмлелек, жиңүгә омтылуучанлык сыйфатлары тәрбияләргә ярдәм итә.

Словарь: ин үңай - самый удобный; чак - время, момент; көзгедәй ялтырап яткан - сверкающий как зеркало; гәүдә - тело; жиңеләеп китә - становится легким; сұышлар кинәя - дыхание улучшается (расширяется); житеzelек - ловкость; түзәмлелек - терпеливость; жиңүгә омтылуучанлык - стремление к победе.

4. Дөньяда көч сынашу һәм спорт төрләре бик қуп. Аларның төгәл санын да белүче юк. Шулай да бүген кайсы спорт төре ин популяр санала? Эйтә алмыйсызмы? Дөньяда бүгенге көндә ин популяр спорт - футбол! Аны кайларда гына үйнамыйлар: салкын котыпта да, Африканың эссе чүлләрендә дә. Энә Бразилия малайлары йоклаганда да тупны кочаклап яталар, ди.

Шулайдыр. Югыйсә бу ил футболчылары өч тапкыр дөнья чемпионнары булып танылмасалар, миллионлаган спорт сөючеләргә Пеле кебек бөек футболчыны бүләк итә алмаслар иде.

Словарь: көч сынашу - мериться силами, соревнование; төгәл - точный; котып - полюс; чүл - пустыня; югыйсә - в противном случае, иначе; танылу - стать известным

6. МИНЕМ КӨНДӘЛЕК РЕЖИМ

Мин сәгать алтыда уянам, 10 минут зарядка ясыйм, юынам, иртәнгә ашны ашыйм, киенәм һәм сигезенче яртыда өйдән чыгып китәм. Университетка кадәр 153 нче автобуста барам.

Университетка килгәч, мин дусларым белән очрашам. һәр көн 3-4 пар дәрес була. Безнең педагогика, сәйләм культурасы, математика, инглиз, татар төле дәресләре була. Дәресләр беткәч, мин китапханәгә керәм. Анда яңа китаплар белән танышам. Атнага ике тапкыр мин бию, вокал түгәрәкләренә йөрим.

Өйгә кайткач, мин ашыйм, эчәм, аннары ял итәм: телевизор карыйм, музыка тыңлыйм, дусларым белән телефоннан сәйләшәм. Ял иткәч, дәресләргә әзерләнәм, интернеттан мәгълүматны әзлим. Өй эшләрен әзерләгәч, саф һавада йөрим, дусларым белән очрашам. Кайбер көннәрне без бергәләп бассейнга яки спортзалга барабыз.

Ял көннәрнән мин күбрәк өйдә булам, әти-әнием белән төрле яңалыклар турында сәйләшергә яратам. Кайвакытта дусларым белән концерттарга, дискотекаларга йөрим, спорт ярышларын да каарга яратам. Вакытимны файдалы һәм қүңелле үткәрергә тырышам.

Ф. Ф. Сафиуллина

7. РӘСТӘМ ЯХИН

Рәстәм Яхин - татар халкының ин талантлы композиторларыннан берсе. Ул иҗат иткән музыкаль әсәрләр халыкның рухи байлыгына әверелә.

Композитор 1921 нче елның 16 нчы августында Казанда туа. Шунда музыка мәктәбенең фортепьяно классында укый. 1937 нче елда Мәскәү консерваториясе каршындан музыка мәктәбенә укырга керә, әмма сугыш елларында аның белеем алуы тутталып тора. Мәскәү фортепьяно һәм композиция классын ул 1950 нче елда гына тәмамлый.

Яхиннның жырлары һәм романслары халык арасында киң тараған. Композитор татар музыка сөнгатендә романс жанрын югары дәрәҗәгә күтәрә. "Кем белер кадереңне", "Күңелемдә ике яз", "Оныта алмыйм" кебек әсәрләрен халкыбыз аеруча яратып кабул иттә. Ул 450дән артык романс һәм жыр яза. Яхин шулай ук Татарстан Республикасы гимны авторы да. Аның әсәләре татар музыкасын Европа казанышлары дәрәҗәсенә күтәрә. Композитор үзен оста пианист-башкаручы буларак та таныта.

Татар музыкасын үстерүдәге хәзмәтләре өчен Р. Яхин 1959 нчы елда Татарстанның Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләгенә лаек булла. Аңа "Татарстанның халык артисты", "Татарстанның атказанган сәнгать эшлеклесе" дигән мактаулы исемнәр бирелә.

Р. Яхин 1953 нче елның 23 нче ноябрендә казанда вафат була. Кабере Яңа Бистә зиратында. И. И. Гыйләҗев

8. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Татарстан Идел буенда урнашкан. Аның мәйданы? 68 мең кв. км. Халкы ? 3 миллион 700 мең кеше. Татарстанда 100 дән артык милләт вәкиле дус-тату булып яши. Татарстан Республикасы составында 43 район, 19 шәһәр, шәһәр төрөндәге 21 бистә һәм 3000 гә якын авыл исәпләнә. Ин зур шәһәрләр - Казан, Яр Чаллы, Түбән Кама, Бөгөлмә, Чистай, Алабуга һәм башкалар. Татарстан аша 4 зур елга ага: Идел, Чулман, Нократ, Агыйдел. Кечкенә елгалар һәм құлләр дә күп.

Татарстан ? эре сәнәгый үзәк. Казан шәһәрендә самолетлар, вертолетлар, медицина жиңизләр, мех һәм тегү әйберләре житештерелә: Чаллыда - "КамАЗ" йәк автомобильләре һәм "Ока" жиңел машиналары, Чистай шәһәрендә ? атаклы "Восток" сәгатьләре, Түбән Камада ? синтетик каучук һәм автомобиль шиннары, Яшел Үзәндә сүйткычлар эшләнә. Татарстанда эшләнгән югары сыйфатлы товарлар төрле республикаларга, БДБ илләренә, чит илләргә чыгарыла. Республикасында да бу дәүләтләрдән төрле товарлар кертелә: авыл хужалығы машиналары, минераль ашламалар, төзелеш һәм юл техникасы, ага материаллары һәм башкалар.

Соңғы елларда Татарстан Россия Федерациясенең өлкәләре, БДБ илләре, Балтыйк буе илләре һәм күп кенә чит илләр белән килешүләр төзеде һәм ышанычлы мәнәсәбәтләр урнаштырыды. Татарстан Көнчыгыш илләре белән дә, Көнба?тыш илләре белән дә багланышларны киңәйтә. Чит илләрдә Татарстанның вәкаләтле вәкиллекләре эшли. Алар чит ил кешеләренә Татарстан турында тулы мәгълүмат житкәрәләр.

1990 нчы елдан республиканың рәсми исеме ? Татарстан Республикасы. Конституция нигезендә, Татарстанда ике тел ? татар һәм рус телләре ? дәүләт телләре булып санала. Татарстанның ин югары органы ? Дәүләт Советы. Ул 5 елга сайланы. Татарстанның ил башлыгы ? Президент. Ул да 5 елга сайланы. Татарстанның беренче Президенты Минтимер Шәймиев 1991 нче елда сайланды.

Республикасында дөньякүләм танылган театрлар, музейлар, югары уку йортлары эшли. Биредә ел саен Рудольф Нуриев исемендәге халықара балет фестивале, Федор Шаляпин исемендәге халықара опера фестивале үткәрелә.

Бүгенге көндә Татарстан ? зур сәяси, икътисади, фәнни һәм мәдәни үзәк.

9. СОЛТАН ГАБӘШИ

Татар музыкасын үстерү тарихында сизелерлек ээз калдырган эшлекләрнен берсе - Солтан Габәши элекке Казан губернасының Солабаш авылында туган. Аның музыкаль һәм педагогик эшчәнлеге революция алды елларында башлана. Ул мәктәпләрдә хор белән жырларга өйрәтә, халык жырларын жыя, зе дә музыка яза.

20-40 нчы елларда аның эшчәнлеге аеруча киң колач ала. Ул Татарстанда һәм Башкортстанда укыта, музыка буенча күп кенә башка әшләр алып бара. Солтан Габәши шул елларда ижат иткән "Татар маршы", "Кәккүк" һәм башкалар - бүген дә халкыбызының яраткан көйләре.

Солтан Габәши композитор В. Виноградов, Г. Элмәхәммәdev белән беренче татар операларын - "Сания" һәм "Эшче" операларын яза. Энә шулай итеп ул халкыбызының музыка сөнгате үсешенә зур өлеш кертте.

Словарь: сизелерлек эз - заметный след; эшлекле - деятель; эшчәнлек - деятельность; киң колач ала - приобретает большой размах; музыка сәнгате - музыкальное искусство; зур өлеш кертте - внес большой вклад.

Найдите в прочитанном тексте предложения, которые явились бы ответами на следующие вопросы.

Солтан Габәши кайда туган?

Ул ни ди жырлар язган?

Нинди опералар язуда катнашкан?

10. АБДУЛЛА АЛИШ

Күренекле язучы һәм каңарман көрәшче Абдулла Алиш 1908 нче елның 15 нче сентябрендә элекке Казан губернасы Спас өязе Көек авылында туа. Казан жир-төзү техникумында укыган чагында каләм тибрәтә башлап, утызынчы еллар ахырында күп санлы хикәяләре, очерклары, бигрәк тә балалар өчен язган кызыклы музыкаль янгырашлы, сурәтләү چараларына бай дистөлөгән әкиятләре белән татарбалалар язучыларының алдынгы сафына баса.

Абдулла Алиш Ватан сугышына 1941 нче елның июлендә китә, солдат-радист сыйфатында, Орел өлкәсендә барган каты сугышларда катнаша. 1941 нче елның 1 нче октябрендә, Брянск шәһәре янында чолганышта калып, фашистлар кулына өсир төшә. Күп кенә концлагерьләрны башыннан кичереп, ахырда Муса Жәлил һәм аның көрәштәшләре белән очраша, алар белән бергә антифашистик яшерен оешмада эшли башлый. Оешманың эше ачылгач, фашист суды тарафыннан үлем жәзасына хәкем ителеп, 1944 нче елның 25 нче августында 12 сәгать 12 минутта жәзалап үтерелә.

Словарь: каңарман көрәшче - герой-боец; жир-төзү техникумы - землеустроительный техникум; каләм тибрәтә башлый - начинает писать; сурәтләү چаралары - изобразительные средства; чолганыш - окружение; өсир төшә - попадает в плен; көрәштәшләре - соратники; яшерен оешма - тайная организация; үлем жәзасы - смертная казнь.

Абдулла Алиш кем ул?

Ул кайда һәм кайчан туган, кайда укыган?

Нинди китаплар язган?

Ватан сугышына кайчан китә?

Муса Жәлил белән очрашуы һәм А.Алишның соңғы көннәре турында сөйләгез?

11. ГЫЙЛЕМ КАМАЙ

Химия фәннәре докторы, профессор, Дәүләт премиясе лауреаты Гыйлем Камай татарлардан беренче профессор-химик иде. Академик А.Е.Арбузов шәкерте, аның эшен дәвам иттерүчеләрнең берсе буларак, Гыйлем Камай органик химия фәннәндә аерым урын алып тора.

Ул Тәтеш шәһәрендә туа. 1920 нче елда укытучылар семинарясен тәмамлагач, Гыйлем Камай Кызыл Армия сафларына чакырыла. 1922 нче елда ул Томск университетының химия бүлегенә укырга керә. Шуннан соң аны Казан дәүләт университетына, профессор А.Е. Арбузовка аспирантурага чакырып алалар. 1928 нче елда Гыйлем Камай Германиягә немец химикларының эшен өйрәнергә бара. Аннан үзенең киләчәк фәнни юнәлешен билгеләгән галим булып кайта.

Словарь: шәкерт - ученик, последователь; дәвам иттерүчеләрнең берсе - один из продолжателей его дела; аерым урын алып тора - занимает особое место; галим - ученый; фәнни юнәлеш - научное направление.

Найдите в прочитанном тексте предложения, в которых говорится: о месте рождения Г.Камая, об учебных заведениях, в которых он учился; о его заграничных командировках.

12. ТАТАРСТАН ТАРИХЫННАН

Мең еллар элек Идел белән Кама күшүлгән жирдә болгар кабиләләре яшәгән. Х гасырда болгар кабиләләре дәүләт булып оешкан. Бөек Болгар дәүләте Европаның көнчыгышында беренче зур дәүләт булган. 922 нче елда болгарлар ислам динен кабул иткәннәр. Бу вакыйга Болгар дәүләтенен үсе?шенә зур йогынты ясаган. Болгар иле ислам илләре белән тыгыз бәйләнешләр урнаштырган. Болгарлар башка дәүләтләр белән сәүдә иткәннәр, акча сукканнар, төрле кораллар, савыт-саба ясаганнар. Болгарларның үз язулары булган, фән, мәдәният, мәгариф үсеш алган.

1236 нчы елда монгол явы Болгар Дәүләтен басып ала. Болгар дәүләте жимерелә һәм Алтын Урдага кертелә. Алтын Урда таркалғаннан соң, XV гасырда яңа дәүләт ? Казан хан?лыгы төзелә. Биредә яшәүчеләрне Казан татарлары дип йөртә башлылар. Казан ханлыгы Бөек Болгарның дәвамы була. Казан ханлыгы кешеләре игенчелек һәм тукучылык белән шәгыльләнгәннәр, матур биналар, мәчетләр, мәктәп-мәдрәсәләр төзегәннәр. Казан шәһәрендә гыйлем йортлары күп булган һәм аларда уқырга-язарга, матур итеп китап күчерергә өйрәткәннәр. Илдә ханнан кала икенче кеше сәед булган. Сәедләр мәдрәсәләр тотканнар, мәгърифәт таратканнар.

XVIII гасырда Казан шәһәре Казан губернасы үзәгенә әверелгән. Казан губернасы хужалык үсеше яғыннан Россиядә алдынгы урында торган. Икътисади тормышның нигезен авыл хужалыгы тәшкил иткән. Казанды зур осталанәләр, завод-фабрикалар барлыкка килгән. Шәһәр тиз үсеш алган.

Бу чорда Казан Россиянең ин әре сәүдә үзәкләреннән саналган. Анда телефон үткәрелгән, шәһәрнән үзәк урамнарында трамвай йөри башлаган, тимер юл чөлтәре кинәйгән.

1920 нче елда Татарстан автономияле республикасы төзелә. 1921 нче елда татар теле рәсми рәвештә беренче тапкыр дәүләт теле дип игълан итә. Сугыштан соңы елларда Татарстанда югары сыйфатлы товарлар житештерелә башлый. 1950 нче елда "Татнефть" берләшмәсе төзелә һәм республикабызының икътисадында яңа тармак ? нефть сәнәгате барлыкка килә. 1956 нчы елда Татарстан нефть чыгару буенча СССРда беренче урынга чыга.

1990 нчы елда Татарстан Республикасының дәүләт суве?ренлыгы турында Декларация кабул ителгәннән соң, Татар?станның Дәүләт Советы төзелде, беренче Президенты сайланды, Дәүләт символлары булдырылды.

Бүгенге көндә Татарстан башка республикалар, чит илләр белән турыйдан туры килешүләр төзи, тыгыз һәм ышанычлы мәнәсәбәтләр урнаштыра, башка республикаларда, өлкәләрдә һәм чит илләрдә вәкиллекләрен ача.

13. Хезмәт тәрбиясенең әһәмияте турында халык педагогикасы

Хезмәт тәрбиясе - кешедә хезмәткә дөрес караш тәрбияләү, теләп эшләү, эшли белу күнекмәләре формалаштыру буенча максатка юнәлдерлгән эшчәнлек ул.

Яшьләрдә хезмәтне ярату, үз итү сыйфатлары тәрбияләү, профессиональ осталык, хезмәт күнекмәләре һәм булдыклык формалаштыру хезмәт тәрбиясенең максатын билгели.

Хезмәтне ярату һәм хезмәт кешесенә хәрмәт - халык тәрбия системасының бик мәним кануны. Балаларга андый таләп кече яштән үк төшөндерелә. Үеннарда хезмәт элементлары чагыла. Балалар үзләре уенчыklар ясыйлар, аларны төзәтәләр, уен урынын жыештыралар. Халык педагогикасында уенның хезмәт белән үрелеп баруы, чиратлаштырылуы һәrvакыт мактала. Уенчыklарны ясау һәм сайлап алу балаларның хезмәт белән кызыксынуларын да арттыра. Кече яштәге балалар өчен уенчыklardan көнкүреш кирәк-яракларына өстенлек бирелә. Алга таба балалар, өлкәннәр ярдәмендә, уенчык хезмәт кораллары да ясый башлылар. Үсә төшкәч, уенчык кораллардан мөмкинлекләрен исәпкә алып әшләнгән хезмәт коралларына күчәләр: балалар өчен чиләкләр, көянтә, көрәк, тырма, сәнәк, балта, су сипкеч һ.б.

Кече яштән үк сабыйны хезмәткә тарту хезмәт тәрбиясендә уңышка ирешүнен төп шарты санала. Баланың ата-анаңа булышуында халык матди якны гына կүз алдында тотмый, бәлки аның педагогик әһәмиятен алгы планга куя. Халыкта гасырлар буена тупланган хезмәт традицияләре, гореф-гадәтләр кадерләп сакланган. Эйтик, булачак киленнен хезмәткә карашы, эшли белүе һәrvакыт игътибар үзәгендә булган. Шунда күрә ача или салу, су алып кайту, йон эрләү, бәйләү кебек әшләрне йөкләп, аларны башкару сыйфаты буенча житеズлеген, әшкә сәләтен бәяләгәннәр.

Сабый, туу белән, хәzmәт шартларына эләгә. Яшүсмөр инде хужалыктагы барлык төр эшләрдә катнаша. Шундый шартларда үскән бала, хәzmәттән читләшеп, юк-барга вакыт үткәрү белән килемеш алмый. Хәzmәткә мондый мәнәсәбә т гайләдәге хәzmәт шартлары, халык арасындагы хәzmәт традицияләре тәэсирендә формалаша. Балада әнә шундый хис-тойгылар тудыру - хәzmәт тәрбиясенең хәzmәткә психологик хәзерләү кебек бик әңәмиятле бурычын хәл итә дигән сүз ул.

Шулай итеп, яшьләрне тормышка әзерләүдә, әдәпле һәм әхлаклы камил кеше итеп тәрбияләүдә хәzmәтнең әңәмиятне бик зур.

14. ТАТАРСКИЙ АКАДЕИМЧЕСКИЙ ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА ИМ. МУСЫ ДЖАЛИЛЯ

Театр был создан 1938 году как Татарский государственный оперный театр и открылся оперой Н.Жиганова "Качкын". С 1941 года это театропера и балета. 12 марта 1945 года театр показал первый татарский национальный балет "Шурале"(Ф. Яруллин, либретто А.Файзи). 1956 году театру присвоено имя поэта Мусы Джалиля.

В репертуар входят балеты, оперы и оперетты как татарских так и мировая классика (Аида, Лебединое озеро, Сильва, Щелкунчик и др.).

Главными событиями сезона являются: международный фестиваль классического балета имени Рудольфа Нуриева и Международный оперный фестиваль имени Ф.И. Шаляпина.

Первый международный оперный фестиваль им. Шаляпина состоялся в 1982 году и име статус республиканского. В 1985 году он стал всероссийским, а с 1991 года международным. Фестиваль обычно проходит в феврале.

Первый фестиваль классического балета состоялся в 1987 году. С тех пор он стал престижным и из года в год собирает все большое количество участников и зрителей. И это не удивительно, ведь гостями фестиваля в разное время были В. Васильев, Е. Максимова, Г. Комлева, Н. Долгушин, Н. Павлова и другие звёзды балета. В 1992 году фестиваль получил статус международного. Балет "Щелкунчик" 21 мая 1992 года стал украшением фестиваля. За дирижерским пультом стоял легендарный Рудольф Нуриев. После спектакля , прошедшего с колоссальным успехом, выдающийся танцовщик согласился дать фестивалю своё имя.

Фестиваль обычно проходит в мае.

Здание театра начали возводить в 1993 году по проекту архитектора Н.П. Скворцова. В 1948-1956 году архитектор И.Г. Гайнутдинов переработал фасады и интерьеры в стиле советского неклассицизма, сочетая античный декор с элементами татарского декоративного искусства. В полуокружиях боковых фасадов установлены скульптурные памятники: А.С. Пушкин (скульптор Н.К. Вентцель) и Г.Тукаю (скульптор Е.И.Шулик).

М. Шарипова

16. ЮВЕЛИРНЫЕ УКРАШЕНИЯ

Ювелирные женские украшения - показатель материального достатка и общественного положения семьи. Как правило, украшения изготавливались из серебра, золотились и инкрустировались камнями. Предпочтение отдавалось коричневом сердолику и голубовато-зелёной бирюзе, наделявшейся магической силой. Женщины носили кольца, перстни, браслеты разных видов, разнообразные застёжки ворота "яка чылбыры", накосники. Ещё в конце 19 века была обязательна нагрудная перевязь - синтез оберега и украшения.

Украшения передавались в семье по наследству, постепенно дополняясь новыми вещами. Татарские ювелиры - "көмешче" - работали работали обычно по индивидуальным заказам, что обусловило большое разнообразие дошедших до наших дней предметов. Традиционно татарка одновременно надевала несколько предметов - всевозможные цепочки кулонами, часами, причем одна с подвешанной коранницей, дополнялись бусами и брошками. Многие элементы ювелирных украшений татар, претерпев совсем небольшие изменения вошли в обиход женщин других национальностей. Сейчас, с возрождением интереса к своей национальной истории, к обычаям и традициям, многие достают иззаветных бабауцких шкатулок великолепные изделия национальных мастеров, и они служат прекрасным дополнением нашему подчас довольно безликому городскому костюму. Ведь истинная красота, рожденная трудом наших предков, иногда не может выйти из моды.

Особенное значение придавалось украшениям с бирюзой. Этот камень считался символом счастья и благодатной семейной жизни. Её символика связана с древними восточными поверьями: будто бы бирюза - это кости давно умерших предков. И её правильное созерцание делает человека счастливым. Считают, что она отражает состояние здоровья своего владельца. Многие древние авторы приписывали ей способность вылечивать эпелипсию, кишечные болезни, язвы и опухоли. Воины носили бирюзу как средство для защиты в битвах, особенно высоко оно ценилось кавалеристами.

Р. Мухамедова

17. РУДОЛЬФ НУРИЕВ

Р. Нуриев - күренекле татар балет биуючесе 1938 нче елның 17 нче мартаңда Иркутск шәнәре янында поезда туа. Бу вакытта аның әнисе Фәридә Себердән Владивостокка таба, әтисе - комиссар Хаммат часте урнашкан шәнәргә бара торган була. Балачагын Рудольф Өфө шәнәре янындагы бер татар авылында үткәрә. Балачакта ук аны башкорт халық билюләрен башкарырга өндиләр. Менә шул елларда аның сәләте ачыла да инде.

Икечे Бәтендөнья сугышы тәмамланғач, тормыш авырлыклары аркасында, ул бары тик 1955 нче елда гына югары балет мәктәбенә укырга керә ала. Берникадәр вакыттан аны Санкт-Петербургка Киров балеты каршысында әшләгән Ваганов Хореография институтына укырга жибәрәләр. Био һәнәрен соң үзләштерүгә қарамастан, әлеге мәктәптә Нуриев Вена Халықара яшьләр фестивалендә катнаша. Призлы урын яулый. 1961 нче елны аны Европа илләре буенча балет турына чакыралар. Аның Париждагы чыгышы тамашачыларны һәм тәнкыйтчеләрне таң калдыра. Аның соң Нуриев "Йокыга талган гүзәл" балетында тәп партияне башкара. Тиз арада Қөнбатышта дан казана. 1964 нче елдан Нуриев Вена Дәүләт операсында баш хореограф булып эшли башлый. 1983 нче елда аны Париж Опера Балет театрының житәкчесе итеп билгелиләр. Аның күл астында яшь талантлар эшли.

Р. Нуриев бары тик 1989 нчы елда гына Россиягә кайта. Озак еллар аерылып торырга мәжбүр булган әнисе белән қүрешү бәхетенә ирешә.

Нуриев 54 яшендә Парижда вафат була.

7.1. Основная литература:

1. Фаттахова, Р. Ф. Практический татарский язык = Гамәли татар теле: методическое пособие для изучающих татарский язык / Р. Ф. Фаттахова.?Казань: Татар.кн. изд-во, 2008.?167 с. 30 экз.
2. Татарский язык = Татар теле / [авт.-сост. Г.Х. Гильманов].?Казань: Татар.кн. изд-во, 2007.? [12] с. 17 экз.
3. Харисов, Ф. Ф. Татарский язык в иноязычной аудитории: программа и метод.рекомендации / Ф.Ф. Харисов, Ч.М. Харисова, С.Х. Айдарова; М-во образования и науки Рос. Федерации, ГОУ ВПО "Татар. гос. гуманитар.-пед. ун-т", Фак. татар. филологии.?Казань: [ТГГПУ], 2007.?53, [1] с. 30 экз.

7.2. Дополнительная литература:

- 1.Шаяхметова Л.Х. Татарский язык для начинающих. - Казань: КФУ, 2012. - 178с. 50 экз.
- 2.Харисова Ч.М. Татарский язык. Казань: ТГГПУ, 2009. - 160с. 54 эк.
- 3.Сафиуллина Ф.С., Фатхуллова К.С. Татарский язык. - Казань: КФУ, 2010. - 126с. 1 экз.

7.3. Интернет-ресурсы:

Единое окно доступа к образовательным ресурсам. - <http://window.edu.ru>
Официальный портал мэрии Казани - www.Kzn.ru.
портал Правительства РТ - www.prav.tatar.ru.

Сайт Язык.ru. - http://yazyk.h17.ru/1_linguistics/article2.html

Служба статистики по РТ - www.tatstat.ru.

универсальная энциклопедия ?Википедия? - www.Wikipedia.ru

Филология и лингвистика - <http://www.filologia.su/sociolingvistika>

Официальный сервер Республики Татарстан. - <http://www.tatar.ru>

сайт татарской прессы - www.matbugat.ru

Электронные словари - www.slovari.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Деловой татарский язык" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС "БиблиоРоссика" представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 050100.62 "Педагогическое образование" и профилю подготовки Иностранный язык .

Автор(ы):

Болгарова Р.М. _____
"___" ____ 201 ____ г.

Рецензент(ы):

Набиуллина Г.А. _____
"___" ____ 201 ____ г.